

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
ТА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з методичної роботи
В. Когутюк
«_____» _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР СХІДНОГО ПОДІЛЛЯ

підготовки бакалавра
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта
спеціалізації Музичне мистецтво

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма « МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР СХІДНОГО ПОДІЛЛЯ»
для студентів за спеціальністю 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)»
Мова навчання – українська.

Розробник: Городецька В.Й., викладач кафедри теорії та методики музичного
виховання

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри теорії та методики музичного
виховання «29» серпня 2022 року, протокол №1

Завідувач кафедри

Іскра С.І.

Іскра С.І.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальність: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено		
Загальна кількість годин – 60		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2		Ступінь вищої освіти бакалавр
	Лекції	
	6	
	Практичні заняття	
	24	
	Семінарські заняття	
	0 год.	
	Лабораторні заняття	
	0 год.	
	Індивідуальні заняття	
	0 год.	
Самостійна робота		
30 год.		
Вид контролю: Залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): для денної форми навчання – 50 / 50(%).

Передумови для вивчення дисципліни: дисципліни музично-теоретичного та вокально-хорового циклів, методики музичного виховання.

1. Мета та завдання, компетентності та програмні результати

2.1. Музичний фольклор Східного Поділля – частина цілісної фольклорної спадщини України і має свої специфічні риси, які проявляються у вокально-тембровій традиції, співочому стилі, діалекті, ладовій та метро-ритмічній структурі, тематиці. Це зумовлено історичними, ландшафтними, етнічними особливостями регіону.

Мета дисципліни «Музичний фольклор Східного Поділля» - набуття навичок автентичного співу; ознайомлення із звичаями та традиціями, які зафіксовані у пісенних текстах; формування навичок розуміння символізму народної творчості; є невід’ємною частиною краєзнавчої роботи.

2.2. Завданнями вивчення дисципліни «Музичний фольклор Східного Поділля» є:

- розвиток професійного інтересу до народної музичної творчості свого регіону, як однієї з основ музичної діяльності вчителя у школі;
- створення навчального вокального колективу з достатньо високим виконавським рівнем. Знайомство з жанрами народної пісні, умовами та принципами вибору навчального репертуару;
- виховання художнього смаку (виразність виконання, відчуття і передача стилю, форми, змісту вокального твору у народній вокальній манері, враховуючи усі її нюанси);
- формування фольклорного мислення, правил відтворення фольклорного матеріалу у майбутніх вчителів музики в процесі засвоєння музичного матеріалу;
- удосконалення професійних здібностей;
- навчання методиці і практики роботи з фольклорним матеріалом.

2.3 Програмні компетентності дисципліни «Музичний фольклор Східного Поділля»

2.3.1. Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики

художньо-творчого розвитку вихованців, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується системністю і комплексністю організації освітнього процесу в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Здатність до аналізу та оцінки сучасних соціальних, освітньо-культурних процесів та явищ.

ЗК 8. Здатність спілкуватися, вести дискусію державною мовою як усно, так і письмово, використовувати відповідну термінологію та способи вираження думки в усній та письмовій формах.

2.3.2. Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність користуватися символікою і сучасною термінологією музичної мови.

ФК 2. Здатність розкривати системно-структурні зв'язки філософських, музикознавчих, музично-педагогічних, культурологічних, методичних понять.

ФК 4. Здатність демонструвати виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні та організаційні уміння як учителя-керівника музичних колективів дитячої дошкільної, шкільної та позашкільної художньої творчості.

ФК 6. Здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту творів мистецтва.

Програмні результати навчання: У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати:*

ПРЗ 1. Знати основи теорії музики, жанри, види та напрями музичного мистецтва, музичну термінологію.

ПРЗ 5. Дотримуватися системи духовних, професійно-педагогічних, етико-естетичних, мистецьких цінностей в освітній та організаційній діяльності вчителя музичного мистецтва та музичного керівника.

вміти:

ПРУ 5. Володіти елементами логічного й образного мислення, мати здатність до аналізу і синтезу, виділення головного в освітній та організаційній діяльності вчителя та музичного керівника.

ПРУ 7. Мати навички знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел (передусім – за допомогою цифрових технологій).

ПРК 1. Демонструвати толерантне ставлення до загальнолюдських, національних, особистісних, мистецьких цінностей.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фольклористи України та Вінниччини

Тема 1. Фольклористи України та Вінниччини. Фольклорні колективи Вінниччини.

Поняття фольклористики як науки. Поділля – історико-етнографічний регіон України. Межування та вплив сусідніх регіонів на народну музичну творчість.

Відомі збирачі усної народної музичної творчості, їх дослідницька, наукова та практична робота.

Фольклористи ХІХ та ХХ ст.: дореволюційний період та період часів Радянського Союзу. Фольклористи періоду становлення та сучасності України, як незалежної держави.

Фольклорні колективи Вінниччини: історія та діяльність, їх роль у збереженні усної народної музичної творчості.

Змістовий модуль 2. Розучування та виконання зразків народної пісенної творчості Подільського регіону

Тема 2. Обрядові пісні Вінниччини

Знайомство зі зразками народної пісенної обрядовості: календарно-обрядовими та родинно-обрядовими піснями, їх походженням. Особливості виконання, різновиди, тематика, структура, музичні особливості.

Розучування та демонстрація зразків народної пісенної обрядовості з розумінням виразності виконання, відчуття і передачі стилю, форми, змісту фольклорного твору з відповідними нюансами, характерними для народної пісенності Подільського регіону.

Тема 3. Особливості дитячого фольклору.

Знайомство зі зразками дитячого пісенного фольклору: творчістю самих дітей (заклички, лічилки, ігрові та жартівливі пісні) та творами, що виконуються для дітей дорослими (колискові, забавлянки, утішки).

Розучування та демонстрація зразків дитячого пісенного фольклору з розумінням особливості виконання, відчуття і передачі стилю, форми, змісту твору з відповідними нюансами, характерними для дитячого пісенного фольклору

Тема 4. Не обрядові пісні Подільського регіону.

Знайомство зі зразками не обрядової народної пісенності: соціально-побутовими та ліричними піснями, їх походженням. Особливості виконання, різновиди, тематика, структура, музичні особливості, статево-вікова циклізація.

Розучування та демонстрація зразків народної не обрядової пісенної творчості з розумінням виразності виконання, відчуття і передачі стилю, форми, змісту фольклорного твору з відповідними нюансами, характерними для народної пісенності Подільського регіону.

Тема 5. Жартівливі пісні та пісні до танцю.

Знайомство зі зразками не обрядової народної пісенності: жартівливими, сатиричними та танцювальними піснями, їх походженням. Особливості

виконання, різновиди, тематика, структура, музичні особливості, статево-вікова циклізація.

Розучування та демонстрація зразків народної не обрядової пісенної творчості з розумінням виразності виконання, відчуття і передачі стилю, форми, змісту фольклорного твору, з відповідними хореографічними елементами характерними для Подільського регіону.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів	Кількість годин			
	Денна форма навчання			
	усього	У тому числі		
лекц.з.		прак.з.	с.р.	
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Фольклористи України та Вінниччини				
Тема 1. Фольклористи України та Вінниччини. Фольклорні колективи Вінниччини		6		6
Разом за змістовним модулем 1		6		6
Змістовний модуль 2. Розучування та виконання зразків народнопісенної творчості Східно-Подільського регіону				
Тема 2. Обрядові пісні Вінниччини			10	10
Тема 3. Особливості дитячого фольклору.			2	2
Тема 4. Необрядові пісні Східно - Подільського регіону.			8	8
Тема 5. Жартівливі пісні та пісні до танцю			4	4
Разом за змістовним модулем 2			24	24
Усього годин	30	6	24	30

5. Теми семінарських занять (навчальним планом не передбачено)

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Обрядові пісні Вінниччини. Робота над регіональними особливостями народного співу. Розучування пісень обрядового характеру (на кожному	10

	занятті).	
2	Тема 3. Особливості дитячого фольклору. Розучування ігрових пісень дитячого фольклору	2
3	Тема 4. Необрядові пісні Східно-Подільського регіону. Робота над регіональними особливостями народного співу. Розучування побутових пісень (на кожному занятті).	8
4	Тема 5. Жартівливі пісні та пісні до танцю. Розучування пісень з танцювальними елементами. Підсумкове практичне заняття.	4
	Разом	24

7. Теми лабораторних занять (навчальним планом не передбачені)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Фольклористи України та Вінниччини (на кожному занятті).	6
2	Тема 2. Обрядові пісні Вінниччини. Робота над регіональними особливостями народного співу. Розучування пісень обрядового характеру (на кожному занятті).	10
3	Тема 3. . Особливості дитячого фольклору. Розучування ігрових пісень дитячого фольклору.	2
4	Тема 4. Необрядові пісні Подільського регіону. Робота над регіональними особливостями народного співу. Розучування побутових пісень (на кожному занятті).	8
5	Тема 5. Жартівливі пісні та пісні до танцю. Розучування пісень з танцювальними елементами (на кожному занятті).	4
	Разом	30

9. Індивідуальні завдання (не передбачено)

10. Методи та технології навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

За джерелом інформації: словесні: лекція (традиційна, проблемна), практичні: вокальні вправи (розспівування), показ викладачем, пояснення, розповідь, бесіда; наочні спостереження, демонстрація на технічному обладнанні.

За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів; з літературою.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

2) Методи стимулювання мотивації до навчально-пізнавальної діяльності: забезпечення успіху в навчанні.

11. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання.

Індивідуальне опитування; підсумкове опитування; оцінювання якості практичної роботи; уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

В основу оцінювання знань студента покладені такі якісні характеристики:

- широта й глибина знань в обсязі навчальної програми;
- творче опанування теоретичного та практичного змісту курсу;
- самостійність і конструктивізм мислення.

Відмінно (А) студент одержує, якщо в своїй відповіді він виявив всебічні систематизовані, глибокі знання з курсу «Музичний фольклор Східного Поділля» в обсязі програмного матеріалу, здатність правильно виконувати завдання, передбачені програмою, володіння інформацією, що міститься в основній і додатковій літературі, а також продемонстрував здатність до самостійного аналізу і творчого розв'язання поставлених завдань. Така оцінка виставляється за всі правильно виконані практичні завдання, тести.

Дуже добре (В) студент одержує, якщо у своїй відповіді він виявив знання програмного матеріалу в повному обсязі, засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виконав завдання, в тому числі практичні, на рівні дескриптивного відтворення. Така оцінка виставляється за правильне виконання переважної більшості завдань.

Добре (С) студент отримує, якщо при загальному знанні програмного матеріалу студент протягом вивчення курсу у виконанні завдань припускався суттєвих помилок.

Задовільно (D) оцінюється відповідь студента, в якій він виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і роботи, продемонстрував здатність до виконання завдань, передбачених програмою, на рівні репродуктивного відтворення. Така оцінка виставляється студенту, який володіє необхідним резервом знань для усунення допущених помилок під керівництвом викладача. При вірній відповіді лише на половину запитань студент отримує **достатньо (E)**

Незадовільно (FX) оцінюється відповідь, у якій студент виявив серйозні прогалини в знанні основного матеріалу, допустив принципові помилки при виконанні завдань, продемонструвавши рівень, нижчий від репродуктивного відтворення.

Незадовільно (F) студент отримує у випадку, якщо не виконав більшість поточних форм контролю і дав менше половини правильних відповідей на підсумкові запитання тестів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

IV семестр

Поточний контроль та самостійна робота				КМ	Сума
Змістовий модуль 1	МКР 1	Змістовий модуль 2	МКР 2		
12	10	48	10	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної дисципліни	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

- навчальна програма дисципліни;
- робоча навчальна програма.
- опорний конспекти лекцій;
- хрестоматія з дисципліни;
- методичні вказівки і завдання щодо виконання практичних робіт з дисципліни;

- методичні вказівки щодо організації самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни;
- візуальне супроводження викладання та вивчення дисципліни;
- перелік підручників та навчальних посібників з дисципліни;
- рекомендації щодо використання інформаційних технологій навчання при вивченні дисципліни;

матеріали лекцій, практичні завдання, тексти розміщені на платформі

Google Workspace for Education для дистанційного навчання

14. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Антоніна Сторожук. Музичний фольклор Східного Поділля: історичний аспект творення, регіональні особливості природи народного співу (навчально-методичний посібник). – Вінниця: «Мед», 2007. – 607 с.
2. . Вінниччина фольклорна: Довідник/упорядник А.М.Подолінний, Т.О. Цвігун. – Вінниця: Книга-Вега, 2003. -104 с.
3. Вовк М., Машкова І. Українознавча освіта в Україні і Канаді: поняттєво-персональний словник / Мирослава Вовк, Інна Машкова. – К.: «Талком», 2018. – 107 с.
4. Ігрові веснянки. Упоряд., передмова і примітки Людмили Єфремової. За редакцією Миколи Дмитренка. – К.: Видавець Микола Дмитренко, 2000. –208с.
5. Завальнюк А.Ф. Українські літні обряди та пісні. Навчальний посібник з музичного фольклору та етнографії для вчителів загальноосвітніх шкіл, студентів вищих педагогічних і музичних закладів освіти. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. – 304 с. нот, фото, іл..
6. Купальські пісні. Українські народні пісні. Пісенник. Упорядник О.Ю.Чебанюк. – Київ: «МузичнаУкраїна», 1989. – 195 с.
7. Народні пісні: Записи Людмили Єфремової.– К.: Наукова думка, 2006.- 575с.
8. Пісні Тернопольщини. Календарно-обрядова та родинно-обрядова лірика. Пісенник. Випуск перший. – К.: «Музична Україна», 1989. - 495 с.

9. Подільський фольклор у збиранні та дослідженні. Тези міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 105-й річниці з дня народження Гната Танцюри м. Вінниця, 9 червня 2006 р. – Вінниця, ПП «НОВА КНИГА», 2006. – 160 с.
10. Сторожук А.І. Новорічно-різдвяна пісенність та обрядова традиція зими на Східному Поділлі: навчально-методичний посібник/ А.І. Сторожук. – Вінниця: ТОВ «Консоль», 2018. – 346 с.
11. Сторожук Антоніна. Народнопісенна лірика Східного Поділля як фольклорна традиція: записи і коментарі / Сторожук А. – Вінниця: ТОВ «Нілан - ЛТД», 2014. – 272 с.
12. Сторожук Антоніна. Пісенно-обрядова традиція весни на Східному Поділлі: навчально-методичний посібник / Сторожук А. лдл - Вінниця: ТОВ «Нілан - ЛТД», 2015. -208 с.
13. Танцюра Гнат. Весілля в Зятківцях / упоряд., ред.. М.К. Дмитренко, Л.О. Єфремова. – К.: Редакція часопису «Народознавство». 1998. – 404 с.
14. Українські народні жартівливі пісні. Пісенник. – К.: «Музична Україна», 1987. -134 с.
15. Українські народні пісні про кохання. Пісенник. –К.: «Музична Україна», 1992. – 158 с.
16. Українська фольклористика. Словник-довідник / Укладання і загальна редакція Михайла Чернопиского. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 448 с.
17. Щедрий вечір. Українські народні пісні. Пісенник. Упорядник та передмова Н.Д. Якименко. – Київ: «Музична Україна», 1989. – 191 с.
18. Українські народні пісні про кохання. Пісенник. –К.: : «Музична Україна», 1992. – 158 с.

Додаткова література

1. Килимник, Степан. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: (у 3 кн., 6т.) – Факс.вид. – К.: АТ «Обереги», 1994

- Кн. I, т.1, т.2: (Зимовий цикл). -600 с.
2. Килимник, Степан. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: ((у 3 кн., 6т.) – Факс.вид. – К.: АТ «Обереги», 1994.
Кн. II, т.3: (Весняний цикл); т.4: (Літній цикл). – 528 с.: портр. – Бібліогр.; с. 507 – 513.
3. Олекса Воропай. Звичаї нашого народу.. Етнографічний нарис. –Київ: АВПТ «Оберіг». 1993. – 590 с.
4. Скуратівський А.Т.Вінець. - К.: Вид-во УСГА, 1994. – 240 с.

Інші інформаційні ресурси

<https://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Lit/R/Rudansky/Studies/Shu>

<https://core.ac.uk/download/pdf/153586606.pdf>

https://bar-bgpk.at.ua/ARHIV/narodnopolisenna_lirika_maket_novij.pdf

<https://www.rulit.me/books/ukrainska-usna-narodna-tvorchist-read-219300-1.html>